

Трибуна українського слова
на вітчизняній території

Адреса
Редкації і Адміністрації:
"Svoboda", 81-83 Grand St.,
Jersey City 3, N. J.
Телефон: HEnderson 4-0807
4-0237
Тел. JHC: HEnderson 4-1018

НОВА ПОЛІТИКА В РОЗВИТКУ ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ

Вашингтон. — Федеральний уряд запропонував нову політику в розвитку природних ресурсів, передаючи ініціативу й головну відповідальність за розвиток електричної енергії в руки державної і місцевої влади та приватних осіб. Зміни в цій політиці проголосив департамент внутрішніх справ, а пропонував президент Айсенгавер. В повідомленні департаменту в цій справі сказано, що "департамент не вважає своїм виключним правом і відповідальністю розбудову гребель на генераторів і передачі або продажу електричної енергії в будь-якій окрузі, басейні або районі". Ці засади основно різняться від принципів політики в цій справі попередньої демократичної адміністрації впродовж останніх 20 років, яка вважала розвиток природних ресурсів своєю відповідальністю, покликаністю на загальнонаціональний інтерес. Президент Айсенгавер, коментуючи повідомлення департаменту внутрішніх справ, заявив, що нова політика в розвитку природних ресурсів є цілком "в згоді з принципом, що стейт і місцеві громади та провідні громадяни й федеральний уряд повинні співпрацювати в намісній актив-

Пок. Едвард Флін, член Комітету Демократичної партії і демократичний лідер в Бронксі, помер в Дубліні.

Едвард Флін помер на відвідинах в Ірландії. Дублін, Ірландія. — В одному з місцевих шпиталів помер у вікторію раніше відомий демократичний лідер з Бронксу, колишній голова Крайового Комітету Демократичної партії Едвард Флін, проживав 61 рік. Флін перебував в Ірландії на відпустці з одного із своїх ірландських приятелів. Причина смерті не відома, але Флін від довгого часу хворів на серце. Разом з Фліном перебували в Ірландії його дружина й дочка. Тіло покійного буде перевезено літаком до Нью-Йорку і поховано в Бронксі. Смерть цього видатного демократичного лідера викликала поважну кон-

РІЧНІ ЗБОРИ КРАЙОВОЇ РАДИ УНК ВІДБУДУТЬСЯ 10 І 11 ЖОВТНЯ

Нью-Йорк. — З канцелярії Українського Конгресового Комітету повідомлено, що річні збори Крайової Ради УНК відбудуться в суботу й неділю, в дні 10 і 11 жовтня в р. До Крайової Ради УНК входять, згідно з постановами статуту, всі члени Екзекутивної та Політичної і Широї Ради, що були обрані Конгресом. Крім того, в зборах можуть брати участь з правом додаткового голосу і власним коштом всі ті центральні установи та відділи УНК, які не є вступленими в керівних органах УНК. Місяця й програми зборів ще не подано.

Перевіряють інтелігентність 1,700 урядовців

Вашингтон. — Гарольд Стасен, директор Закордонних справ, зарядив, щоб впровадити три дні усього урядовців від найнижчих до найвищих (за винятком післярів) були перевірені щодо їхньої інтелігентності. Хто не зможе задовольнити вимог перевірки, буде звільнений з праці. Сам директор Стасен піддається цій перевірці. Він твердить, що ця перевірка покаже, хто намагається до праці в його установі. Представники найбільших професійних робітничих спілок АФЛ і КІО інтерв'ювали в директора Стасена, щоб відповісти на цю перевірку, але він на це не погодився.

А. Вишинський, радянський представник в Генеральній Асамблеї ООН, відвідує в Політичному Комітеті резолюцію, пропонує, щоб в корейській конференції взяли участь представники 11 країн.

СОВЕТИ ЗАПРОПОНУВАЛИ 11 КРАЇН ДЛЯ УЧАСТІ В АЗІЙСЬКІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ

Об'єднані Нації, Н. Й. — Советський представник в Генеральній Асамблеї Об'єднаних Націй Андрей Вишинський запропонував учора, щоб в передбаченій договором про перемир'я в Кореї азійській політичній конференції взяли участь 11 країн, з того п'ять "нейтральних", до яких Вишинський зараховує й Советський Союз, та шість з-поміж головних учасників в корейській війні. Вишинський конкретно запропонував, щоб в конференції взяли участь представники Бурмі, Індії, Польщі, Швеції й Советського Союзу, як "нейтральних країн", та "З'єднаних Держав, Британії, Франції, червоного Китаю й Південної й Північної Кореї, як воюючих країн. Америка зі свого боку обстоює, що в конференції повинні взяти участь тільки представники тих країн, які воювали, себто 16 країн з боку Об'єднаних Націй і червоної Китаю та Північної Кореї з боку агресорів. Американський представник погодився на участь в тій конференції советського представника, але під умовою, що він сидітиме по "другому боці", себто по боці агресорів. Щодо цього серйозні розбіжності між самими альянтами, бо Британія й Канада та деякі

Генерал Бредлі проти зменшення видатків на оборону

Вашингтон. — Генерал Бредлі, який недавно залишив пост шефа об'єднаного штабу, написав статтю до "Сатердей Літл Пост" (з 22 серпня) під загальною назвою "Продовження війни". В цій статті він виступає проти обмеження видатків на оборону країни. В 1951 році, пише автор, шефи штабів випрацювали оборонну програму для Америки, яку треба було здійснити до 1954 року. Президент Труман продовжив реалізацію до 1955 року. Тепер президент Айсенгавер і секретар оборони Вільсон зменшили видатки на оборону на \$5,000,000,000, що продов-

ПРОЦЕДУРАЛЬНІ СПРАВИ ПРИПІЗНЮЮТЬ ПРИЗІД НОВИХ ІМІГРАНТІВ

Вашингтон. — Закон про допущення до ЗДА 214,000 нових іммігрантів почне діяти через три або й більше місяців, бо процедуральні справи вимагатимуть довгого часу, поки перші іммігранти за новим законом зможуть вступити на американську землю. Досі вичаля новий закон, а тепер найновіша зміна в процедурі вимагає додаткової часу, бо Конгрес вирішив, що нова імміграція має бути підпорядкована Бюро й Безпеки й Консульних Справ при державному департаменті, а не асистенту директорові для справ вітків і іммігрантів при Дирекції Закордонних Операцій. Вступила праця в Бюро й Консульних Справ вимагатиме найменше три місяці, щоб можна було простудувати новий закон, визначити спосіб діяння та підшукати потрібний персонал. Цю зміну введено на бажання демократичного сенатора Пета МекКарра, який гадає, що Бюро й Безпеки й Консульних Справ зможе перевести сумарно перевірку нових іммігрантів, ніж це робив би уряд асистента директора для справ вітків і іммігрантів. Нові застереження в цьому законі утруднюють діяльність добровільних агентів, які співпрацюють з урядом в справі приїзду нових іммігрантів. Ці нові застереження такі: Не можна буде виставляти безіменні ашуранси, які це було в попередньому імміграційному законі, коли добровільні агенти могли виставляти ашуранс на 1,000 осіб. Тепер ашуранси мусять бути підписані однією особою. "Кожний ашуранс мусить бути особистим зобов'язанням окремого американського громадянина, який його виставляв", — говориться в новому законі. Автор ашурансу мусить заявити, що він гарантує, що новий іммігрант не стане публічним тягарем для громади, не позбавить праці американських громадян і не спричинить невгоди в мешканнях американських громадян. Окремий пункт говорить про те, що кандидат на іммігранта мусить подати, що він робив впродовж прийнятих двох років до того часу, коли він просить про допущення до ЗДА.

Один бандит пограбував банк на \$191,280

Флорид Парк, Лонг Айленд. — Обстрілюючи банківський будинок, бандит пограбував Френклін Неймел Банк на \$191,280. Це найбільше пограбування банку однією особою. Бандит застрелив асистента директора банку перед його мешканцями і змусив завестися до банку. Там стероризував урядовців, які перед дев'ятью годинами прибули до банку, щоб приготуватися до праці, забрав гроші й, захопивши із собою асистента директора, разом із ним від'їхав за сім миль, де виникла асистента директора на вулицю. Авто знайдено пізніше поліцією. Всі гроші, які бандит забрав, були засекрєтовані.

Альянти домагаються звороту всіх полонених

Токіо. — Командування альянтських військами в Кореї вирішило домогтися офіційно звороту всіх полонених, що перебувають в руках комуністів. Члени альянтської мішаної комісії для репатріації полонених зажадали спільного засідання після найближчої зміни полонених. У 15-му дні зміни комуністи повернули 456 душ, з того 306 південних корейців, 75 американців і 75 британців. Опрілюднено, що вже 5 днів тому альянти зажадали були звороту всіх полонених, включно з тими, що й комуністи засудили за різні провини на в'язницю. Комуністи вислухали те домагання, але досі не дали відповіді, отож альянти погрожують його, мабуть, в гострій формі. Альянтські повороти інформують, що випорожни-

Президент Айсенгавер на відвідинах в Нью-Йорку

Нью-Йорк. — Президент Айсенгавер перервав на один день свої відвідинах в Денвер, Колорадо, і прилетів в середина до Нью-Йорку, щоб зареєструватися на вибори посади міста, які відбудуться 3-го листопада. Президент ще офіційно вважається мешканцем Нью-Йорку, де він жив як президент Колумбійського університету до часу його вибору президентом країни. Під час свого побуту в Нью-Йорку, що мав тривати дев'ять годин, президент мав взяти участь в зустрічі з Доміні Барука, мешканцем міста в східній частині нью-йоркського "давнтауну", побудованім коштом 32 мільйонів доларів і названим іменем покійного д-ра Сімонта, на якому мав промовляти Барука, що фінансував будову тих домів і сьогодні входить 83-ті уродини. З цієї нагоди влаштовано прийня-

Ротшильд не хоче відповідати перед сенатською комісією

Вашингтон. — Переплетки державної друкарні в Вашингтоні Едвард М. Ротшильд відмовився відповідати перед Перевірчою Підкомісією, яку очолює сенатор Джозеф МекКарті. Скориставшись з конституційних прав, він не хотів відповідати на запити, чи був комуністом, чи належить тепер до цієї партії і чи допустився шпигунства, видаючи тайні відомості ворогам держави. Після цього сенатор МекКарті заявив: "Ваша відмова відповідати, свідчить про те, що ви викрадали державні таємниці, що ви є член комуністичної партії і що ви заангажовані в шпигунстві". Ротшильд працював в друкарні від 1930 року. 1948 року він під присягою заявив, що не належить до комуністичної партії, а 1949 року перевірка виявила, що він "льовальний" американський громадянин. Тепер були члени комуністичної партії зізнали, що Ротшильд — комуніст і намовляв інших урядовців

В Ірані заворушення — шах прилетів до Риму

Тегеран. — Після спільного триумфу урядових чинників Мосадека та комуністів з партії Туде, коли не вдалося іранському шаху й планованій перевороту в Моссадек залишилися при владі, — в Ірані розпочалися заворушення, які невідомо ще чим скінчаться. Вулиці демонстраційно організували країні націоналісти й комуністи. Підняли голову також прихильники шаха. Уряд вислав проти демонстрацій поліцію і війська. Демонстрації розпочалися бійками між націоналістами й комуністами. Комуністи здемолювали будинки паніранських націоналістів. Хоч комуністи офіційно стоять поза законом, вони почувають себе настільки сильними, що поставили Моссадека під низку вимог, між ними на першому місці — встановлення в Ірані демократичної республіки та зрівняння зв'язків з "англо-американськими імперіалістами". Крім того, вони домагалися виділення з Ірану американської військової місії та членів американської допомогової акції ("4 пункт"), закрити американські консуляти і т. д. Комуністи зажадали створення "одного фронту" з партії Туде і всіх "протиколоніальних організацій", маючи на думці "народний фронт" з участю комуністів при владі. Уряд заборонив всякі демонстрації, але невідомо, чи опанує ситуацію. Тим часом серед вірних шахові політиків і старшин продовжуються арешти, які скріплюють комуністичний фронт. Уряд проголосив нагороду в висоті 1,200 ам. дол. за допомогу у схопленні ген. Загеді, який шах призначив був прем'єром на місце Моссадека і що після нещодавнього перевороту зник. У Тегерані кружляють погослови, що ген. Загеді перебував в горах серед ворожих урядових племен і там підготувався повстання. Тимчасом іранський шах скоротив час свого перебування в Багдаді, столиці Ірану, і прилетів до Риму. В його товаристві — дружина, королева Сорая, пілот і один військовик із приблизної гвардії. Шах був у ласно-сірому цивільному одязі, королева в бруднотій шовковій суїконі. Обов'язки дуже втомлені. На летищі в Римі зустрірили його представники італійського уряду та іранської амбасаді. Шах заявив, що він не віт із Ірану, а знаходиться на літній відпустці і напевне вернеться. Він запропонував пресову конференцію.

Совети скріпили позиції канцлера Аденауера

Вонн. — Вперше за останні 4 роки прийшло до повної згоди між канцлером західно-німецької республіки професором Куртом Аденауером і його опонентами соціал-демократами, що їх очолює д-р Оллендорф. Постанови цього двопартійного одностайного фронту було наслідком останньої советської лоти: вона мала на меті ослабити позиції канцлера Аденауера перед парламентарними виборами в Західній Німеччині, що відбудуться 6-го вересня

В АМЕРИЦІ

● Корейський президент Сингман Рі піддав американським пілтам "двох молодих вертоліт", що їх зловили в Кореї військи першого корейського корпусу. Цих вертоліт перевезуть до зоопарку в Вашингтоні.

● Фурд імпортує трактори з Європи до ЗДА. Ці трактори виробляв Фордова фабрика в Англії.

● Вушній президент Геррі Труман промовлятиме 14 вересня в Шингао на обід, який влаштує Демократична Партія для збирання фондів на партійні цілі. Цей обід буде частиною привітальної церемонії з приводу приїзду до ЗДА із світової подорожі Аллен Стивенсона.

● В Нью-Йорку згорів католицький церква св. Моніки, що стояла коло першої сцени і 79

Іранський шах Мохаммед Реза Паглаві та його жінка, королева Сорая, які втекли літаком з Ірану після нещодавнього спроби скинути прем'єра Моссадека, прибули до Риму.

В СВІТІ

● Черчилль вперше промовляв на засіданні англійської ради міністрів. Він вихав ще 24-го червня ц. р. на відпочинок і щойно тепер вернувся формально до урядування. Деякі англійські часописи нарікають на відсутність повноважень про дорядки, що їх промисляють "вони". Гольдштейн солідаризувався із сенатором Ліманом, який виступив проти становлення д-ра Гольдмана, президента Світового Жидівського Конгресу, що заявив: "всі жиди в світі повинні почуватися потенційними громадянами Ізраїля".

● 1,200 індійських воїнів викало транспортним індійським кораблем з порту Мадрас до Кореї, як перша частина війська, що має перейти сторожу над північно-корейськими й китайськими полоненими, які відмовилися вернутися додому.

● Шість європейських держав із т. зв. плану Шумана (спільного вулиця і сталевих промисловості), а саме: Франція, Італія, Німеччина, Бельгія, Голландія й Люксембург, вирішили ввести спільний паспорт. Ним можуть користувати-

СВОБОДА

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріали.

Адреса: "СВОБОДА," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

СОВЕТСЬКА ГРА

З НІМЕЧЧИНОЮ

В тому самому часі, як Об'єднані Нації і західні країни морочать собі голову над складною проблемою передбаченого договору про перемир'я корейської конференції, Москва знову почала свою дипломатичну гру із Заходом за Німеччину, як без сумніву, головний предмет советських імперіалістичних амбіцій і апетитів. При тому характер тієї советської гри за Німеччину такий примітивний, що або в Кремлі сидять тепер останні дурні, або за таких воєн вважають західні державні м'яу.

Коротка передісторія тієї гри така:

Західні великодержави, у вилітні наради їхніх міністрів закордонних справ у Вашингтоні, запропонували Москві в половині липня відбутися з кінцем вересня спільні наради міністрів закордонних справ чотирьох великодержав для обговорення справи військових виборів у цій Німеччині, що мало б попередити об'єднання тієї країни та створення для неї одного уряду. Москва відповіла на цю пропозицію 5-го серпня, "прикипчиво" прийнявши її, але з передумовою, що ті наради відбудуться на базі відкритих вже альянсами попередніх советських пропозицій щодо порядку нарад та взагалі покладення "німецької проблеми". Ці передумови Москві вже наперед виключали можливість, щоб альянсами погодилися на них, але Москва, не чекаючи на формальну відповідь, переслала західним країнам нову ноту з новими пропозиціями, які своєю безліччю перевершують всі дотеперішні.

В новій ноті Москва пропонує мирову конференцію в справі Німеччини впродовж найближчих 6 місяців, але до того часу рекомендує низку заходів, які діаметрально суперечать західним пропозиціям і практично означали б капітуляцію західних великодержав та передачу цілої Німеччини під контроль Кремля. Конкретно Москва пропонує, щоб перед конференцією в справі Німеччини був створений "всенімейський уряд", до якого увійшли б представники теперішнього уряду Західної Німеччини та маріонеткового уряду не визнаного комуністичного уряду окупованої Східної Німеччини, "республіки". Альянси пропонували, щоб наперед відбудулися в цій Німеччині вільні вибори під міжнародним наглядом і цим чином з тих виборів мав би вийти всенімейський уряд. Москва, натомість, вимагала, щоб наперед створили такий уряд і щоб той, "уряд" підготував "вибори" без будь-якої "зовнішньої інтервенції", під чим, очевидно, розуміється виключення будь-якої західної контролю. Тен в самому уряді і у виборів демократична Москва, "напівреші" ухвалити, та "демократичні організації", себто всіляких правобудов, комуністичних партій, при різноманітності виключенні всіх "фашистських", "нацистських" і "нацистських" організацій, до яких вона зараховує всі альянсові партії й організації, включно з західно-німецьким кандидатом Аденауером.

На тому, очевидно, не кінець. Кремль обіцяє ще припинити стягання з Німеччини воєнних відшкодувань, які західні країни вже давно Німеччині подарували, але натомість вимагає, щоб Захід подарував Німеччині ще й "передвоєнну" її заборгованість. Проте, головною советською пропозицією є збереження Німеччини приступати до "агресивних блоків", скерованих проти будь-якої з тих країн, що брали участь у війні проти Гітлера і що до них Москва зараховує насамперед Атлантичний пакт і організовану Заходом європейську оборонну спільноту.

Таких і подібних пропозицій в советській ноті більше. Американська преса, покликаючись на опінію поодиноких дипломатів, вважає, що ці останні советські ноты до такої міри несерйозні, що західні уряди навіть не повинні їм розглядати. З того, правдоподібно, здає собі справу й Москва, але ж і ця нота приготувана не на те, щоб її розглядали уряди, а на те, щоб не казати публіці опінію. Практично, в ноті кожна пропозиція призначена для когось іншого і використовує "слабкі місця" в розбіжності думок Заходу на поодинокі справи. З того можна робити висновок, що Кремль розраховує головним на збалансування публічної опінії і намагатися дипломатично заступити здемаковану вже пропаганду комунізму. Дотеперішня реакція Заходу на цю нову форму агресивної гри Кремля, виявленої не тільки у зв'язку з Німеччиною, але й в цій комуністичній "міжпартійній" оферті, радше перекошує, що в світі зовсім менше дурнів і наївних, які були б готові зловитися на ті фальшиві советські принади.

У тіні найближчих виборів

Останні вибори в ЗДА відбулися 4-го листопада м. р. і, хоча президентом могло обійтися ще у свіжій пам'яті різні своїми подробицями, поважною кількістю демократичних голосів. Але для республіканців це Конгресу тривав від 3 січня 1953 до 3 січня 1955. Однак, нові вибори до обох американських законодавчих палат відбудуться вже в листопаді 1954-го року. Тоді то вибератимуть всіх конгресменів і одну третину сенаторів. І хоча до того часу ще більше як 14 місяців, проте політичне життя у З'єднаних Державках, особливо ж на тій його вершині, що веде політику, однаково з увагою на опінію крайового громадянства, як і на закони, — але американське політичне життя стоїть вже тепер під знаком майбутніх виборів.

Складається на це ще та поважна обставина, що в обох американських парламентарних установах з тільки дуже незначною більшістю і тому кожний мандат республіканців чи демократів — втрата такого мандату, як здобуття його — має для об'єднання Конгресу та для практичної роботи державної адміністрації величезне значення. Тепер у Конгресі (Палаті Репрезентантів) засідає 221 республіканець і 210 демократів плюс 1 "незалежний" і 3 неабсольвентні після попередніх конгресменів. У Сенаті було 48 республіканців і 47 демократів, а після смерті сен. Теффа залишилося по 47 представників обох цих партій плюс один "незалежний". Ця ситуація мало зміниться, коли губернатор штату Огайо признає нового сенатора, бо — як кажуть — він, хоч демократ, не хоче використовувати ситуацію для демократів і не признає демократа, хоч має на це формальне право, а заповнює опорожнене місце після "Містера Репабліки" (як називали сен. Теффа) — "незалежний".

Нічого дивуватися, що теперішній республіканський адміністратор приймає величезне значення до парламентських виборів в наступному році. Адже, що вперше після 20-ти років демократичного правління республіканці прийняли знову до влади. Але вони не можуть почувати себе певно і тривало, як довго їхня більшість з такою мінімальною, як взагалі ніяка. Бо коли брати формально, то — при повній солідарності демократів і їхній стовідсотковій присутності на засіданнях Сенату — республіканська влада стала б зовсім лізозучна і республіканський президент не міг би перевести ні одного свого законопроектів. Очевидно, це тільки теорія. Во сутто американський демократ і розуміння демократії членами обох провідних американських партій є не диктат партійного проводу й асистування тільки інтересу партії, а суверенне переконання кожного окремого конгресмена чи сенатора за критеріями державної користі чи шкоди. І тому не було бумажливо ні однієї справи в першій сесії теперішнього Конгресу, щоб усі республіканці були по одному боці й усі демократи по другому. І це було ні одного випадку,

якоб внесення республіканським президентом могло обійтися без підтримки якоюсь поважною кількістю демократичних голосів. Але для республіканців це Конгресу тривав від 3 січня 1953 до 3 січня 1955. Однак, нові вибори до обох американських законодавчих палат відбудуться вже в листопаді 1954-го року. Тоді то вибератимуть всіх конгресменів і одну третину сенаторів. І хоча до того часу ще більше як 14 місяців, проте політичне життя у З'єднаних Державках, особливо ж на тій його вершині, що веде політику, однаково з увагою на опінію крайового громадянства, як і на закони, — але американське політичне життя стоїть вже тепер під знаком майбутніх виборів.

Складається на це ще та поважна обставина, що в обох американських парламентарних установах з тільки дуже незначною більшістю і тому кожний мандат республіканців чи демократів — втрата такого мандату, як здобуття його — має для об'єднання Конгресу та для практичної роботи державної адміністрації величезне значення. Тепер у Конгресі (Палаті Репрезентантів) засідає 221 республіканець і 210 демократів плюс 1 "незалежний" і 3 неабсольвентні після попередніх конгресменів. У Сенаті було 48 республіканців і 47 демократів, а після смерті сен. Теффа залишилося по 47 представників обох цих партій плюс один "незалежний". Ця ситуація мало зміниться, коли губернатор штату Огайо признає нового сенатора, бо — як кажуть — він, хоч демократ, не хоче використовувати ситуацію для демократів і не признає демократа, хоч має на це формальне право, а заповнює опорожнене місце після "Містера Репабліки" (як називали сен. Теффа) — "незалежний".

Нічого дивуватися, що теперішній республіканський адміністратор приймає величезне значення до парламентських виборів в наступному році. Адже, що вперше після 20-ти років демократичного правління республіканці прийняли знову до влади. Але вони не можуть почувати себе певно і тривало, як довго їхня більшість з такою мінімальною, як взагалі ніяка. Бо коли брати формально, то — при повній солідарності демократів і їхній стовідсотковій присутності на засіданнях Сенату — республіканська влада стала б зовсім лізозучна і республіканський президент не міг би перевести ні одного свого законопроектів. Очевидно, це тільки теорія. Во сутто американський демократ і розуміння демократії членами обох провідних американських партій є не диктат партійного проводу й асистування тільки інтересу партії, а суверенне переконання кожного окремого конгресмена чи сенатора за критеріями державної користі чи шкоди. І тому не було бумажливо ні однієї справи в першій сесії теперішнього Конгресу, щоб усі республіканці були по одному боці й усі демократи по другому. І це було ні одного випадку,

„Неприємний випадок”
в колгоспі ім. Сталіна

Якийсь англійський слідчий-криміналіст у своїх мемуарах писав: „Однієї сотні сказаних моїм невеликим клієнтам слів досить для мене, щоб я виявив, чи говорять він мені правду”.

Не треба бути слідчим-криміналістом, щоб у стосах советських газет на кожному місці знаходити, м'яко кажучи, неправду. Не хочемо сьогодні викривати советську брехню про перевищення станахонів чи інших ударників всіх існуючих в світі технічних норм, чи про невпинно ростучий добробут злидненого підсоветського населення, чи, нарешті, про „водневий бомбу”, що нею вимахував новий кремлівський диктатор на сесії Верховного Совету СССР.

Ті, що в усе це вірять чи хочуть вірити — нехай вірять!

А ось перед нами число київської „Радянської України” з 23 липня. У великій „літальній” статті Володимира Конвісора розписує величезні досягнення колгоспу ім. Сталіна, Куликівського району на Львівщині.

Починає, як звичайно, з „техніки”. Як столичний кореспондент, навіязує розмову з колгоспником Степаном Бушкою, молодим комбайнером, що „вже третій раз виводить на поле свою чудесну машину і кожного літа все врожайніше стелиться перед нею масивні пшениці та жита. Бушко родом з Сумщини. Коли в перші роки створювався колгосп, він мріяв стати механізатором і працювати на комбайні, про який тоді розповідав йому один з воїнів радянської армії, що вивозила західно-українські землі від гітлерівських поневолювачів...”

Одним словом, і на західно-українських землях — хоча сказати кореспондент „Радянської України” — „оснащуються передовою технікою” колгоспи і масово росте і оформлюється „новий тип советської людини”.

Якщо ж до республіканської адміністрації найкраща в обох випадках: і в підготовці до евантуальних війни і в здобуванні миру. Зменшення на 5 бильйонів військового бюджету, легка згода адміністрації на відношення болючої справи зросту державної заборгованості, зусилля обов'язково знати згоду обох партій на зміну робітничого закону Теффа-Герлі, щоб нікого тут не відштовхнути, — рішуче бажання обов'язково це перед найближчими виборами хоч трохи знизити податки хоч би із шкодою для рівноваги державного бюджету. — все це робиться під кутом виборів.

Тому в опінії різних ходів лінійної адміністрації та опінії політичних партій, треба мати на увазі, що на всі найважливіші справи внутрішньої і закордонної політики ЗДА вже тепер кидас свої уаги на миролюбність американського загалу, але таку, щоб могли мати в руках аут, що ось президент додержав своєї передвиборчої обі-

українському посольстві в Берліні стали росіяни: радник Іванов і секретар Ланін. Це ця трійка дала підставу німцям говорити про „росіян із українського посольства”.

Після передачі посольства в Берлін повернувся до Києва. Але доля судила мені ще раз мати безпосередньо діло з посольством у Берліні, вже після перемоги Директорії над гетьманом. Було в тоді секретарем Української Дипломатичної Мисії до Скандинавії з осідком у Стокгольмі. У Швеції теж була „росіянка з української мисії”, а саме — генерал Баженов, сенатор Тирот і аташе Орлов. Та ще інший росіянин жонатий з японкою, прізвище якого вилетіло мені з пам'яті. Тоді то я одержав телеграму від Козія з Берліна, щоб я приїхав і допоміг йому, як уповноваженому Директорії, спонукати барона Штейнгеля опорожнити посольство, вже у власному будинку на Шпреуфер. Від розмови з мною відмовився Штейнгель хворобою, а виручила його дружина-українка. Обурений тим, що написав в посольстві були московським

новим, як Степан Бушко. Дбайлива советська влада, піклуючись про Бушка і йому подібних, посилає їх зчитати, нагороджує орденами і „п'юльками” на курорті, видає більше збіжних і буряків на трудодні.

Як довідуюсь зі статті „шефство” над колгоспом ім. Сталіна на Львівщині, в якому працює півтори тисячі українських селян, перебар колгосп ім. Молотова в Алтайському краю на Сибіру. Край, як відомо багатий українцями, не близький і малоприятний. „Опикун” з цього колгоспу перебувають там „західно-українськими братами” в постійному зв'язку. „Алтайські друзі” приїждили не раз на Львівщину і багато допомагали молодій західно-українській армії в організації колективного господарства, розповідали про свій досвід боротьби „за високі врожаї...”

Крім „своїх” партторів, бригадирів, ланкових і хмарів місцевих підпідприємців та секетів, українських селян, як „унтерменші”, мусять з подякою (обов'язково з подякою!) приймати науку алтайських колгоспників. Українські селяни, що століттями славлялися на цілий світ як найкращі хлібороби, мусять слухати дурних вказівок єврейських напівдиків, як провадити господарство.

А втім, пригадуємо це раз англійського слідчого-криміналіста. Розписавши про успіхи та добробут колгоспників артілі ім. Сталіна, про братерську приязнь їх до алтайських москалів, Вол. Конвісор, прохоплюється словом правди. Виявляється, що не так то й масово росте „новий тип советської людини” на українських землях. Оцей уступ з його статті, що подаємо нижче, проливає правдиве світло на життя сучасного села в Західній Україні. І виходить, що живе воно не тільки „успіхами” та „трудоднями”, але й іншим — підлітним життям, ворожнечі, неприязніми до советської дійсності.

„Нам розповіли в райпарткомі, — пише В. Конвісор, — про досить таних неприємний випадок. Кілька років тому в артілі знатного ланкового була Пелагія Недомірко. Колишня біднячка, вона щиро вважала за виконання громадянського обов'язку, стала крадіжкою ланковою. Уряд нагородив її орденом Трудового Червоного Прапора. Згодом вона стала комуністкою. Але в артілі діли й ворожі елементи — недобиті лютих ворогів народу і колгоспного ладу — найманці сучасних палів війни, американські імперіалісти — українсько-буржуазні націоналісти. Вони намагалися розлітати душу чесних колгоспників. Вони взяли ставку на відстає елементи і намагалися при їх допомозі збити з правдивого шляху й передовиків колгоспного виробництва, таких, як Пелагія Недомірко”.

У наскрізь пропагандистській статті, яка має лише одну ціль — показати, що в Україні життя українського селянства під советами, не годен приховати советський журналіст внутрішньої боротьби, яка палахкотить в Україні. А не може тому, що набирає ця боротьба широкі розміри і мобілізувати проти неї треба всі пропагандистські засоби.

Пелагія Недомірко — біднячка, українська селянка, яку більшовики обсадили почесними, затягували до компарії і нагородили орденом червоного трудового прапора — не дала себе задурманити москвинським окупантам. Своєю українською правдою вона шукала і знайшла не в правдивій колгоспній, а в партійному комітеті, а деє інде — в лісі, в кріпачі!...

Ні „панським” москвинським ласком, ні високими нагородами не купити й не задурманити окупантам української жінки-селянки, не задурманити й всього українського народу.

Про це свідчить хоча б такий „неприємний випадок” в колгоспі ім. Сталіна.

В. С-ко

Як окуповано Прибалтику

Палата Репрезентантів створила спеціальну комісію, що має дослідити, при яких обставинах окуповано і прилучено до Советського Союзу прибалтійські країни Литву, Латвію й Естонію.

В різних советських довідниках зазначено: 21 липня в Литві, Латвії й Естонії проголошено советську владу. Московська пропаганда представляє це подію, як вияв волі самих прибалтійських народів, замовчуючи факт попередньої окупації цих країн советськими військами. Ще задовго до другої світової війни московський уряд у відношенні до цих маленьких країн вів політику тиску і погроз. Москва вважала Прибалтику за „дільницю нападу на СССР”, тому „військово-морська фльота СССР для надійної охорони балтійських советських кордонів на випадок війни мусять мати можливість скорого виступу на широкі простори Балтійського моря”.

Коли в Європі розгорілася друга світова війна, в Кремлі починали, що за Литву, Латвію й Естонію нікому буде заступитися, і почали проти них відверту агресію. Згідно з договорами про взаємодопомогу, СССР в портах цих країн тримав військові застави. 14 червня 1940 року Молотов викликав до себе амбасадора Литви Урбісиса і пред'явив йому ультиматум, в якому обвинувачував литовський уряд у викраданні советських солдатів, які перебували на території Литви,

ко. Ні голова правління Іван Пекач, ні секретар партійної організації Олександр Опенько, ні інші керівники артілі не помітили цього підлого заміру ворога. Ім було байдуже, що Пелагія Недомірко стала відходити від активного життя. І тільки останнім часом в райпарткомі зацікавилися долею активної колгоспниці...”

З статті Вол. Конвісора ми, звичайно, не довідуюсь, як саме ділять українські націоналісти, щоб „розлітати” душу чесних колгоспників. Але з його слів виходить, що це був не поодинокий випадок в артілі ім. Сталіна. Вож „не задовольнялись вони відстаєми елементарними”, а добирались вже й до „передовиків”.

У наскрізь пропагандистській статті, яка має лише одну ціль — показати, що в Україні життя українського селянства під советами, не годен приховати советський журналіст внутрішньої боротьби, яка палахкотить в Україні. А не може тому, що набирає ця боротьба широкі розміри і мобілізувати проти неї треба всі пропагандистські засоби.

Пелагія Недомірко — біднячка, українська селянка, яку більшовики обсадили почесними, затягували до компарії і нагородили орденом червоного трудового прапора — не дала себе задурманити москвинським окупантам. Своєю українською правдою вона шукала і знайшла не в правдивій колгоспній, а в партійному комітеті, а деє інде — в лісі, в кріпачі!...

Ні „панським” москвинським ласком, ні високими нагородами не купити й не задурманити окупантам української жінки-селянки, не задурманити й всього українського народу.

Про це свідчить хоча б такий „неприємний випадок” в колгоспі ім. Сталіна.

В. С-ко

з метою вивідати в них військові таємниці. Молотов назвав прізвиська трьох викрадених російських солдатів. Молотов поставив Урбісису такі вимоги: негайно віддати до суду міністра внутрішніх справ і начальника департаменту політичної поліції, створити новий литовський уряд, спроможний дотримуватися советсько-литовського договору про взаємну допомогу і „негайно забезпечити вільний пропуск на територію Литви советських військових частин для розташування їх у важливих центрах Литви, в кількості, достатній для того, щоб забезпечити можливість здійснення советсько-литовського договору про взаємодопомогу і за потреби діям, скерованими проти советських гарнізонів у Литві”.

Молотов заявив, що чекатиме на відповідь литовського уряду до 10 години ранку наступного дня. 15 червня о 9 годині ранку Урбісис передав згоду литовського уряду. Ранком 17 червня советські війська перейшли кордони Литви й Естонії. Після вимушених справжніх господарств в цих країнах стали російські окупаційні війська. Москва тріпотіла, заявляючи: „Соціалізм (вирішувальний російський імперіалізм) розширює свої кордони, примушуючи капіталістичний світ поступитися”.

Після окупації прибалтійських країн, Москва почала творити в них маріонеткові уряди через „вільні і таємні вибори”. 21-го липня 1940 року естонська держава дума проголосила встановлення советської влади на території Естонії і внісела рішення звернутися до Верховного Совету СССР з проханням прийняти нову советську республіку до складу СССР. На виборах 14-15 липня до народного Союзу Литви кандидати комуністів здобули 99,10 відсотків голосів.

Це вже не перший раз прибалтійські народи стають жертвою російської агресії. За береги Балтійського моря вже короткою війною (1700—1721 р. р.) Петро Перший „Після цього” ватагувала пішла і червона Москва. „Большая Советская Энциклопедія” (1950 р.), цей найбільш авторитетний урядово-офіційний довідник, стверджує: „Діяльність Петра I по створенню балтійської фльоти і його боротьба за вихід до моря була історично-прогресивним явищем”.

Часопис „Ніетувос Айдао”, під диктант московських політруків, як наводили Прибалтику, писав: „З перших же днів існування Литви, СССР приносив їй лише щастя і добро... Советський Союз безкорисливо в найтяжчі і найбільш небезпечні для Литви часи простягнув їй братню руку допомоги”.

На „прохання” урядів прибалтійських країн, 3 серпня Литви, 5 серпня Латвії і 6 серпня 1940 р. Естонії були прийняті до складу СССР. Майже в цей час і в подібний спосіб СССР подав „братню руку допомоги” Західній Україні і Білорусії (17 серпня 1939 р.), Висарафії та Північній Буковині (28 червня 1940 р.).

Як відомо, УКК прихильно відгукнувся на створення спеціальної конгресової комісії для дослідження причин окупації балтійських держав. Добре було б, якби УКК виготовив відповідний меморіал для цієї комісії. Таке доповнення допомогло б комісії глибше зрозуміти сутність трагедії балтійських народів (Лити).

УКРАЇНСЬКИЙ ВІДЛІК
АВСТРАЛІЙСЬКОГО ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА

В Австралії існує Український Відділ „Австралійського Червоного Хреста”. Цей відділ впродовж останнього звітового року (липень 1952 — червень 1953) вислав дві зборні посилки на адресу УКСХ в Мюнхені. В цих посилках були такі речі: вживаний одяг, мило, цукор і конденсоване та спорожнізоване молоко.

Український Червоний Хрест, який нахолодує тепер уже понад 65 тисяч членів, є першою народною установою американських українців, а списку членства якої не повинні забирати жодні з Вагено Іванів. Во виступає до У. Н. Союзу, значить належить до цього світового та ідейного загалу, який творить і веде наше громадянське життя.

Василь Косарецько-Косарець

ПЕРШЕ ПОСОЛЬСТВО САМОСТІЙНОЇ
УКРАЇНИ

(Уривок з спогадів)

(3)

В поверхових дрібницях засипувало очі українців жовтоблатним піском, щоб вони не замічували і не робили правильних висновків із таких фактів, як наприклад: роз'язання національних військових формувань, котрі вже повстали; передавання яряду білогвардійцям, що були ворогами незалежності України й оборонності „ділосів Росії”; ставлення на ключеві пости ярих москалів або малоросів, аж до явного висміяння всього українського і т. п.

Тимчасом українське посольство в Берліні перенеслося з готелю Континенталь до вийнятої домівки на Курфюрстенштрассе. На вістку про успіх гетьманського перевороту в Києві, наприкінці липня 1918 року, Сергій Козловський, залишився

ши посольство без потрібних коштів на його відновлення. За кілька днів виявила мене до прямого друту в німецькому міністерстві Василь Косарецько, який, вже гетьманський заступник міністерства закордонних справ у Києві і доручив мені вести посольство як „шарже д'аффер” аж до передачі його новоназначеному послові після його приїзду до Берліну. В обох випадках, після втечі Сергія Козловського, я допущений до посольства, вважав я доцільним не залишати посольство напризволяще, а продовжувати його існування як дипломатичного представництва України без уваги на форму її уряду.

У часі Сергій Козловський і власного керівництва українським посольством у Берліні в цілі липня 1918 року, Сергій Козловський, залишився

Павлю Рорбах, д-р Зідекун і Аксель Шмідт, з литовського проф. Вольдемара і прелат Олександрів, з українського Архистарія, Дідухон від комісії для закупки машин для друку грошей, члени Союзу Визволення України, головно Козловський і д-р Роман Смаль-Стоцький. Останній став потім останнім керівником посольства УНР.

Новий, другий в черзі, вже гетьманський посол Українці для Німеччини, приїхав до Берліну аж на початку липня 1918 року. Було ним барон фон Штейнгель, названий новим міністром закордонних справ у Києві, що ним став Дмитро Дорошенко. Проводячись усіх форм обов'язуючих у дипломатичній практиці, пішов я відвідати і привітати новоприбулого українського посла вже в готелі Адлон, бо він не повідомив про час і місце свого приїзду, щоб зустріти його на діврі. Водчас треба було умовитися щодо передачі цілого посольства йому як новому послові. Але ця перша й остання особиста зустріч і розмова відбулася і скінчилася інакше, як можна було передбачити. Не

вспів я це докінчити першого речення привіту, як він перебив мене словами: „Мислю, дуже приємно слухати звуки українського языка, но я своєю пам'яттю. Гаваріте пожадуйте па-русски”. Моя відповідь звучала: „Мені дуже прикро, що я мушу відмовити вашому бажанню щодо розмовної мови, і то з ось яких мотивів: Якщо ми вважали місце, де ми знаходимося, екстериторіальною частиною України, так зобов'язує націй державна мова українська. Якщо ми знаходимося в Німеччині, так можливою є мова німецька. Мовою дипломатів вважалася мовою французька. Однією з тих мов я готов з вами вести далі розмову...” Чи і як він зрозумів сказане — мені невідомо. Але наявною була його лютя на мене, як людину, який розмову перервав. Пізніше писав він Д. Дорошенкові, що я „образив посла”. Возується, що передавати посольство прийшлось мені вже не самому послові Штейнгелю, а радникові посольства Товстолісові, котрий знав і говорив трохи по-українськи. Влія Штейнгеля вирішальними чинниками в

3 НАУКОВИХ КОНФЕРЕНЦІЙ УВАН У ЗДА

Доповідь професора М. Ветухова: „Генетичні дослідження популяцій“.

Останні роки професор М. Ветухів проводив експериментальну роботу в галузі генетики в Колумбійському Університеті.

На основі експериментальних даних, професор М. Ветухів приготував доповідь — „Особливості різних видів при гібридизації в першому і другому поколінні“, з якою він виступав на Міжнародному З'їзді Генетиків в Італії у серпні ц. р.

З доповіддю, що заторкнула ширші аспекти тієї ж галузі науки, проф. М. Ветухів виступав на поширеному засіданні Відділу Природознавства УВАН у ЗДА в Нью-Йорку (16 травня ц. р.), на якому були присутні гості з Колумбійського Університету.

На початку доповіді зауважив, що тема його доповіді — „Генетичні дослідження популяцій“ заторкнула нову галузь генетики, що розвивалася за останні роки. Вона вивчає комплекс живих форм у певних районах і вивчає можливість змін і напрямків ходу еволюції.

Генетика популяцій зародилася в 1925-30 роках і почала розвиватися в Європі, в Америці і в СРСР.

Далі проф. М. Ветухів, на підставі новітньої літератури та власного матеріалу, висвітлює основні проблеми генетичного дослідження популяцій. Він сказав, що вивчення проблем спадковості окремих індивідів, родів, народів є лише частинною проблемою історії розвитку видів і груп рослин, тварин, людей — в тій частині, де людина є предметом дослідження біології. В популяції (в цілому населенні) даного виду на землі, додатково до генетичних факторів, діють ще такі фактори: пристосування певних генотипів до певного оточення, різноманітні фактори селекції або ізоляції організмів, чи навпаки — можливість контакту географічного, а у лю-

дини, крім того, соціального, релігійного, що впливали на можливість змішування, або перешкождали йому. Також на розвиток популяцій впливали боротьба і конкуренція як всередині груп, так і поміж окремими групами чи видами. Генетика ще недостатньо вивчила вплив усіх згаданих процесів на популяції. Це вивчення почалося коло 25 років тому і основоположником його був професор Т. Г. Добжанський (Колумбійський університет), що є найвидатнішим у світі представником цієї галузі генетики.

Експерименти в галузі вивчення популяцій дають багато можливостей вивчити біологічні закономірності їх розвитку. Нові дані доповідача показали, що при скрещуванні популяцій того самого виду з різних місцевостей, в першій генерації спостерігається явище зміцнення й розвитку, а в другій генерації — занепад цих властивостей. Ці експерименти були проведені на одному з видів відомого в генетиці об'єкта — плодової мушки „дрозофіла“. Тепер має бути експериментально вивчена поведінка дальших генерацій популяцій та їх окремі властивості; експерименти мають бути поширені на різні види і внутривидові групи.

Проф. М. Ветухів також висвітлює ряд нових цікавих проблем генетики людини, що викликало найбільший інтерес аудиторії. Доповідач зазначив, що при Колумбійському університеті засновано спеціальний науково-дослідний інститут для вивчення цих проблем, зокрема, проблем генетики груп крові. Ця нова галузь генетики є однією з „найцікавіших“ у світі відкритих вже генетикою закономірностей. Очевидно незабаром будуть відкриті нові закономірності у так званій „популяційній генетиці“, яка тепер швидко розвивається.

Доповідь викликала жваве обговорення. Великий інтерес був виявлений до експериментальних даних доповіді.

Українська Преса в Америці

Нав'язуючи до статті ред. Ярослав Чижика в Ювілейному Альманаху „Свободи“ п. н. „Чужомовна преса в Америці“, нью-йоркський „Новий Світ“ подає тираж (наклад) всіх українських часописів у ЗДА. У 1952-му році виходив в Америці 921 щомісячний періодик із загальним накладом 5,448,873 примірників.

Українська преса в Америці займає дев'яте місце щодо кількості (35 періодиків, тоді коли литовці мають 38, чехи 39, а поляки аж 49 різних періодиків), зате аж 18 місце щодо тиражу. 35 українських періодиків в Америці друкується тиражем всього 74,804 примірників. Зате 55 польських періодиків друкується тиражем від 80 до 100 тисяч, а ж 789,325 примірників. Влітку численні чеська преса в порівнянні з українською, чотиреох численніша литовська, вітрос словацька. Перевипуск українську пресу тиражем також хорватська, словенська й російська преса, але ця остання незначна (всього на 13 тисяч).

Висоту накладу окремих пресових органів знаходимо в N. W. Ayer's Directory of Newspapers and Periodicals. Тиражем української преси на першому місці в ЗДА стоїть „Свобода“ (18,500), далі тижневик „Народна Воля“ (7,500), на третьому — „Америка“ (6,500). Після того йдуть: „Шлях“ (5,000), „Народне Слово“ (4,000), „Крила“ (3,000), „Самостійний Українець“ (2,000), „Новий Світ“ (1,500), „Вісник“ (1,300), „Наше Життя“ (1,200), „Київ“ (811). Деякі часописи й журнали не подають висоти свого тиражу.

Можна ще додати для порівняння, що „Українські Школярські Вісти“ в Нью-Йорку друкується тиражем 4,750 примірників. Англомовний „Український Кwartальник“ має тираж 1,900.

Не треба забувати, що окремо подані в довіднику „Агра, карпатський“ публікації (12 назв — 34 тисячі тиражу).

Для порівняння подасмо висоти накладів чотирьох знайомих чужомовних щоденників: „Штатсбайтунг“ у Герольді — 41,690 польський „Новий Світ“ друкується в будні дні 15,468, в неділю 19,870. „Новос Русское Слово“ 20,320, „Русский Голос“ 13,548.

А тепер ще кілька цифр у відношенні до Канади. Хоч там менше українців, ніж у ЗДА, але тираж часописів вищий. Для прикладу: „Канадійський Фармер“ — 20,575, „Український Голос“ — 13,612, „Українські Вісти“ (Едмонтон) — 9,000, „Новий Шлях“ — 6,422 і т. д.

Бути членом Українського Народного Союзу, значить належати до такої української організації, яка об'єднує в Америці й Канаді найвідоміші українські сили в одну цілісну спільноту та поставила її на службу нашим країнам та нашому поневоленому українському народові!

УСПІШНА КОНФЕРЕНЦІЯ НОВОКАНАДІЙЦІВ

22 передовики з різних етнічних груп — здебільшого новоканадійці — і 22 передовики різних суспільних організацій в Онтаріо відбули недавно в Генева Парк, Лейк Кучінг, зустріч для передискутування проблеми інтеграції нових поселенців у Канаді. Учасники конференції походили з таких далеких о-середків як Форт Вільям, Оттава і Віндзор. На конференції були присутні: канадійці британського і французького походження, німці, українці, поляки, естонці, серби, данці, чехи, словаки, росіяни та італійці.

Головною ціллю конференції було обговорити шляхи й методи поширення та поглиблення процесів інтеграції на рівні спільноти — організації. На програмі склалися наради на тему товариського дозвілля, фізичних розривок і мистецької оцінки, а далі — короткотривалі студійні групи для розгляду процесів в середині поодиноких середовищ і для об'єднання з технікою дискусії.

Наради відбувалися під загальним керівництвом Степана Давидовича, заступника директора відділу „Комюніті Прогрес“. Згідно з його оцінкою, конференція пройшла „з незначними успіхами“. Учасники одностайно ухвалили відбувати кожного року подібні конференції. В своїх резолюціях вони запропонували, щоб федеральний уряд проголосив день 11 жовтня — дату відкриття Канади — Днем Громадянства. Досі це свято відзначувалося в травні. Делегати вважають, що його треба віділити від таких державних свят як „Емпаір Дей“ (24-го травня) і „Домініон Дей“ (1. липня) більшим проміжком часу, щоб у той спосіб надати йому більш виразного значення.

З черги делегати висунули такі рекомендації: устатити національний прапор Канади; покласти до життя комітет для устаткування тексту підручників історії для всіх провінцій; вивчити в мовах етнічних груп книжечку з основними інформаціями про Канаду; федеральний уряд повинен перейняти на себе цілковиту відповідальність — з медичною опікою включно — за новоканадійців, спроваджених на контрактну роботу до Канади.

Крім того висловлено побажання, щоб етнічні організації пробували влаштувати „показові проєкти громадського самоуправління“, щоб у той спосіб запізнати новоканадійців з канадійською урядовою практикою.

3 „Канадійської Сцени“

ТОЛЕРАНЦІЯ ІНШИХ ПОГЛЯДІВ

Демократія — це толерантність атмосфера. Ернест Шалленбаум вернувся до Канади з подорожі до ЗДА і взявся до жвавої кампанії за зрівняння всіх зв'язків Канади з Британським Комонвелтом та за цілковите її усамостійнення. У багатьох країнах, як що б Е. Шалленбаум пробував там змінити державну структуру федерального уряду, його викликали б у найближчу тюрму. Тим часом Е. Шалленбаум, уродженець Вінніпегу, висунувши прапор, що його сам запаливав для нової „республіки“ і дав виконати коштом 50,000 дол., аустерію тільки з добродушною усмішкою своїх співгромадян. З Монреалю він думав поїхати до Оттави і пробувати переконати когось з уряду, щоб уряд прийняв його проєкт нового прапору і нової форми правління. Що там його спокійно вислухали, то це певне.

„Канадійська Сцена“.

ЦЬОГО РОКУ БУЛО МЕНШЕ ІМІГРАНТІВ ДО КАНАДИ

Впродовж перших п'яти місяців ц. р. імміграція до Канади зменшилася на 27% су-проти минулого року. Офіційна статистика подас, що в тому часі прибуло 59,960 осіб, тоді як від 1 січня до 31 травня 1952 р. тут поселилися 82,088 осіб.

Кількість допущених з Європи до Канади обнизилася на 22% су-проти минулого року, а з усіх інших країн — на 56%. Найбільшу групу серед тих іммігрантів становили уродженці Північної Європи: їх прибуло на одну третину більше, як іммігрантів з Британських островів.

Бритії, яких прибуло 11,507, являють собою найбільшу національну групу іммігрантів цього року. За ними йдуть німці (11,061), а далі голландці (8,707), італійці (8,193).

Читайте українські книжки в газеті, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила!

ХВОРИ НА ШЛУНОК ЗНАЙДУТЬ ПОЛЕГЧІВ В ПОЗНАКАХ ХВОРОБИ, ЩО ПОВСТАЄ В НАСЛІДОК НАДМІРНОЇ КИСЛОТНОСТІ (ГІПЕРАЦИДНОСТІ) ЗНАГІДНЕННЯ ТЕРПІНЬ — ПОМИТНИЙ СЕРВІС ПРОТИ НАДМІРНОЇ КИСЛОТНОСТІ

Нові наші на випливаючі від надмірної кислотності, жажливо різних запалених шлунка, до багачуться сьогодні в новому лікарстві, що має силу обмежити надмірність кислотності. Це нове лікарство, заживає кожну потверджену підпудити на шлудки, називається SUBTANIL і воно приносить полегшу майже безпосередньо після того, як дістається до шлунка. Воно діє як магнет, абсорбуючи та нейтралізуючи надмірну кислотність. Чоловіки і жінки, які раніше хворіли на ці симптоми: недуха, відчувачи жажливі болі в наслідок газів, згаги, болювання та інших познач надмірної кислотності, потверджують тепер полегшу полегшу після уживання SUBTANIL. Лікарство продається з точною гарантією звороту грошей.

Через спеціальну офіцеру, читачі цього часопису можуть дістати SUBTANIL по знижених цінах. Треба лише написати на відомлення до SUMLAR CO., Dept. 836, 2700 CHURCH AVE., BROOKLYN, 26, N. Y. і дістанете дві \$3 пакети за \$5, отже \$1 знижка як значайна ціна. Не посилайте жадних грошей. Заплатите поштарні при відборі.

Ім'я _____
Адреса _____
Місто _____

UKRAINSKYI FONOGRAMICHNI REKORDI
Заходіть або пишть по українські і друці рекорди. Вислаємо рекорди по цілому світі. Пишть по каталог сьогодні.
FOREIGN RECORD EXCHANGE
2219 W. Chicago Avenue (Dpt. "U") Chicago 22, Ill., U.S.A.

ЛІТНІ КУРСИ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В МАНІТОВСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

Дня 13-го серпня закінчено курси української мови в Манітотському університеті, в яких взяли участь студенти університету, курсанти Вищих Освітніх Курсів ОУКО та Колегії Св. Андрія у Вінніпегу. Курси поділялися на два відділи — вищий і нижній — під проводом професора Я. Рудницького та Ю. М. Лудника. Всіх курсантів було 56, в тому десять матрикунтів. В часі курсу на вищому відділі, що мав 31 слухача, улажено констест на найкращу композицію есей з української літератури або історії. Обрано з-поміж студентів журі під проводом панни М. Степанчук із Судбури (Онт.). Призано три перші нагороди таким студентам: п. В. Протасевич (тема: „Козаччина за Богдана Хмельницького“), п. В. Вілошев (тема: „Чого я навчився на лекціях української мови“), п. І. Довбушак (тема: „Тарас Шевченко — національний поет України“). Нагороди, склалися з ціннізцілпопш, що склалися з цінних книжок з українознавства, вручено на останній лекції в університеті. Б. П.

У НЬО ДЕЛІЗАТОРІНІ ІНДІЇ, ВІДБУДАСЯ ТРЕТІ „ПРИВАТНА РОЗМОВА“ МІЖ ПЕРЕМАЖИ ІНДІЇ І ПАКІСТАНУ В СПРАВІ ПРОВІНЦІЇ КАШМІРУ, ДО ЯКОЇ ОБІДВІ ДЕРЖАВИ МАЮТЬ ПРЕТЕНЗІЇ. У КАШМІРІ АРЕШТОВАНО 9 СЕРПНЯ ПРЕМ'ЄРА, ШЕЙКА АБДУЛЛАХА, ЯКИЙ МАВ ВІДВІДКИ ВИСЛОВИТИСЯ ПРОТИ НАДТО ВЕЛИКОЇ ЗАЛЕЖНОСТІ ВІД ІНДІЇ, ЩО ТРИМАЄ В КАШМІРІ СВОЄ ВІСЬКО.

● Ляйтант Джорджа Шрайбера із Голівуду, що був звільнений з військової служби і потім арештований та перевезений назад до Кореї, засуджено військовим судом в м. Тайгу в Кореї на домісний в'язницю за вбивство під час його перебування в армії в Кореї — одного південного корейця. Другого американського воїна засуджено в минулому місяці за спільництво в цьому вбивстві.

● Ген. Вм Фліт, колишній командир 8-ої американської армії в Кореї, прибув із д-ром Раском до Токио із каритативною місією та заявив, що він є дуже щасливий, що може зустріти багатьох тих осіб, з якими виконував свою службу в Кореї.

ВІДПОВІДЬ НА ПИТАННЯ

Вітання на майбутнє найкращої книжечки для Ваших дітей
СОНЯШНІ ДНІ
Упорядкувала
М. ЮРКЕВИЧ.
Ціна — 30 центів.
Замовляйте в „Свободі“
"SVOBODA"
P. O. BOX 346,
JERSEY CITY 3, N. J.

ТЕПЕР ПОРА ЗАПИСАТИСЯ НА КУРСИ САМОЇГО МЕХАНІКІВ І КУРСИ ЗДІН

GR. 7-8951
КУРСИ МЕХАНІКІВ
КУРСИ ЗДІН АВТАМІ
Потраємося для Вас про екзамен Лайсенсу. Наці учні дістануть диплом. Помітимо в одержанню праці. Інструкції в українській і англійській мовах. КУРСИ ДЕННИ, ВЕЧІРНІ І НЕДІЛЬНІ. Інструктор факільні. Залож. в 1916.

L. GUCHNIEWICZ, директор
METROPOLITAN AUTO SCHOOL
155-2nd Ave., біля 10th St.
NEW YORK CITY

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЬО-ЙОРК, Н. Я. — Відділ 204 повідомляє членів, що піврічні збори відбудуться в суботу, 22. серпня, в залі 334 Іст 14. вул. Контроль зайдете звіт за шість місяців. Проситися членів, що взяли білети на літні збори, щоб з'явилися на збори. Членів, що не заплатили дати на Союзіву, просимо зробити це негайно. Членів, які змінили помешкання, проситися повідомити секретаря про зміну адреси. Вкладати збори два рази в місяць, друга субота по першій і четвертій. П. Марко, предс.; І. Крошак, кас.; В. Гасій, фін. секр.; Г. Вакуменко, рек. секр.

ВУНСАКЕТ, Р. АН. — Місячні збори Тов. Запорозька Січ, відд. 206 відбудуться в суботу, 22. серпня, в парохіяльній залі при 74 Геррис Еве., о годінні 7. вечора. Просимо всіх членів прийти на ці збори, будуть важні справи до обговорення і до поладження. М. Чагарин, предс.; І. Кокольський, секр.

Посмертні Згадки

ПЕТРО МАКСИМОВИЧ, член Т-ва „Мир“, відд. 324 УНСО-у у Філадельфії, помер 15. серпня 1953 р., проживши 63 роки. Покійний народився 1890 р. в Грималові, пов. Скалат, Долині був сумлінним ка-сиром і членом Т-ва „Мир“. Був примірним громадянином і щиро ставився до всіх потреб суспільних і національних. Останній в смутку жінку, метрово діав 1.7 м. Похорон відбудеться 20. серпня о год. 9 раню. Всіх Кривих і Знайомих проситися віддати йому останню прислугу — В. П. П.

ВАСИЛЬ ДУТКА, довголітній член Вр. с. о. Ніколя, відд. 369 УНСО-у в Палмертоні, Пн., помер 15. серпня 1953 р. Покійний народився 1891 р. в селі Вилчів, пов. Новий Самбір, Зах. Україна. Похований у смутку дружини Мокрину, двоє синів, дві дочки і 6 внуків. Похорон відбудеться 9. серпня з дому жолоби при участі Родини, Вр. і Знайомих до укр. грек. католицької церкви св. Володимира, а після нацих. Вдома в Діти складають щирю подяку всім, що взяли участь у похороні. — В. П. П.

АННА ХАН, довголітня члениця Вр. с. о. Ніколя, відд. 369 УНСО-у в Палмертоні, Пн., померла 15. серпня 1953 р. Покійна народилася 1890 р. в селі Луков, пов. Ліско, Зах. Україна. Похована в смутку 5 синів, 4 дочки і 11 внуків. Похорон відбудеться 8. серпня з дому жолоби при участі Родини, членів Вр. і Знайомих до укр. грек. католицької церкви св. Володимира, а після нацих. Діти померлої складають щирю подяку всім, що взяли участь у похороні. — В. П. П.

КУПИТЕ НОВУ КНИЖКУ
для навчання української граматики й правопису в нижніх класах народної школи.
В. РОМАНЕЧУК
„Українська мова“
Ціна 85 центів.
"SVOBODA"
P. O. BOX 346,
JERSEY CITY 3, N. J.

Можна набутти нову поштіву
В. ЧАПЛЕНКА
„ПІВТОРА ЛЮДСЬКОГО“
Ціна 1 дол. 50 центів за примірник.
При замовленні більше як 10 примірників — 25% знижки.
Замовляйте
"SVOBODA"
P. O. BOX 346,
JERSEY CITY 3, N. J.

ВЖЕ ВИПІСОВ З ДРУКУ ІЛЮСТРОВАНІЙ ЗВІРНИК ДЛЯ ДОШКІЛЬНИХ ДІТЕЙ
Вірні Катерини Передіної Ілюстрації Славя Сурмач
ЦІНА 60 ц.
Замовляти в кнгарні „Свободи“
"SVOBODA"
P. O. BOX 346,
JERSEY CITY 3, N. J.

ІВАН БУНЬКО
УКР. ПОГРЕБНИК
Обслуга членів і найкраща по ціні так тільки \$150 як
JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 EAST 5th STREET
New York City
Dignified funerals as low as \$150.
Telephone: GRamercy 7-7661.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Занявсь похороном в БРОУК, БРОУКЛІН, NEW YORK і ОКОЛИЦІ
Контрольована температура. Модерна каландра до ужитку даром.
PETER JAREMA
129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568

Український Салон КРАСИ

„Озоди наші класити скерують своїх прихильників!“

Nita's Beauty Salon

720 GROVE STREET, IRVINGTON, N. J.
ESsex 3-9860

Про те, який повинен бути лад в самостійній Україні довідається із книжки ЖОВТОВІАКТИВНОГО

Майбутній державний, економічний і соціальний лад України

Вислає кнгарня „Свобода“

Ціна \$1.00

"SVOBODA"
P. O. Box 346,
Jersey City 3, N. J.

Отрим складаємо сердешну подяку

Вп. п. Д-р Ярославів Макарушці

за дуже дбайливу опіку при народженні нашої доні.

МАРТА й ЗЕНОН ВАСИЛЬКЕВИЧІ

Нью-Йорк, 16. серпня, 1953.

„СЛОВО РІДНЕ“

ЧИТАНКА З УКРАЇНОЗНАВСТВА

укладу проф. К. Кисельовського, у виданні „Учительської Громади“ в Нью-Йорку.

НАДАЄТЬСЯ ЯК ПІДРУЧНИК ДО НАУКИ ТА ЯК ДАРУНОК

для дітей і юнацтва у віці від 9-17 pp. — Ціна, \$2.25.

Замовляти в:

"SVOBODA"
81-83 GRAND STREET, JERSEY CITY 3, N. J.

ДРУКАРНЯ „СВОБОДИ“

- ВІКОНУС ПО НАЙДЕШЕВІШИХ ЦІНАХ ДРУКАРСЬКІ РОБОТИ ЯК:
- КНИЖКИ ЖУРНАЛИ ГАЗЕТИ АФІШ ЛЕТОЧКИ
- ПРОГРАМИ ВІЛЕТІ ВЕСІЛЬНІ ЗАПРОШЕННЯ І т. ін.

По інформації і офери писати на адресу:

"Svoboda"
81-83 GRAND STREET
JERSEY CITY 3, N. J.
Або телефонувати: HEnderson 4-0237

ТАРЗАН, ч. 3131. Ілля бити.

"FROM THEIR ORNAMENTS AND WEAPONS," TARRAN ADDED, "AND BY THE SCARS ON THEIR FACES, I KNOW THEIR TRIBE."

"WE SHALL FOLLOW THE LEOPARD MAN WHO RAN AWAY," ORLANDO DECLARED. "IT IS UNNECESSARY, TARRAN REPLIED. "I KNOW WHERE HIS VILLAGE IS."

"AS PROOF THAT WE FOUGHT LEOPARD MEN," ORLANDO SAID, "WE SHALL TAKE THE COVERING OF ONE OF THESE TO MY FATHER."

"AT TUMBAI, THE VILLAGE OF MY FATHER," ORLANDO DECLARED, "WE SHALL GATHER WARRIORS AND LEAD THEM AGAINST THE LEOPARD MEN."

— Ми підемо за леопардо-людиною, що втекла, — заявив Орландо. — Це непотрібне. — Відповів Тарзан, — а знаю, де їхнє село.

— З їхніх прикрас і зброї, — додав Тарзан, — та з шрамів на їхніх ликах, я знаю це плем'я.

— На доказ, що ми билися з леопардолюдьми, — сказав Орландо, — ми повинні взяти накрита одного з них для мого батька.

— В Тумбаї селі мого батька, — заявив Орландо, — ми зберемо воїнів-людів і поведемо їх проти леопардолюдей.